

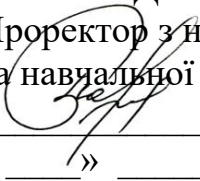
Департамент освіти і науки
Сумської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки

Кафедра педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

 Світлана ПАНЧЕНКО
« ____ » _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА ОК 6. МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ

Галузь знань: D - Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D3 Менеджмент

Освітньо-професійна програма: Менеджмент і адміністрування

Рівень вищої освіти: другий (магістерський рівень)

Ступінь вищої освіти: магістр

Освітня кваліфікація: магістр менеджменту

Форма навчання: денна/заочна

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розробник: Івашина Л. П., кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту КЗ СОППО

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

Засідання кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту

Протокол № 11-а від «23» червня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Г.Л. Єфремова

Засідання кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту

Протокол № 4 від. «28» листопада 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Г.Л. Єфремова

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми

28.11.2025 р. _____ Людмила ІВАШИНА

Керівник навчального відділу

28.11.2025 р. _____ Ельвіра ГОЛОВАЧ

Проректор з науково-педагогічної

та навчальної роботи

28.11.2025 р. _____ Світлана ПАНЧЕНКО

Ця робоча програма освітнього компонента не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Статус освітнього компонента	Обов'язковий компонент освітньої програми
Загальна кількість кредитів ECTS	4 кредити
Кількість годин	Загальний обсяг годин – 120 годин. Для денної форми навчання: лекції – 18 годин; семінарські заняття – 12 годин; самостійна робота – 90 годин. Для заочної форми навчання: лекції – 10 годин; семінарські заняття – 10 годин; самостійна робота – 100 годин.
Курс та семестр вивчення освітнього компонента	Денна форма: курс – 1-й; семестр – 1-й. Заочна форма: курс – 1-й; семестр – 1-й
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Мова викладання	Українська
Кафедра що забезпечує викладання	Кафедра педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту
Інформація про викладача, який забезпечує вивчення освітнього компонента	Івашина Людмила Петрівна – кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри педагогіки, спеціальної освіти та менеджменту
Інформація про консультації	Очна/ Он-лайн (за потреби)
Пререквізити (передумови для вивчення освітнього компонента)	Методологія наукового дослідження, кадровий менеджмент
Постреквізити (дисципліни, в яких будуть використовуватися знання, отримані під час вивчення курсу)	Інноваційний менеджмент, інформаційний менеджмент, ризик-менеджмент, самоменеджмент управлінської діяльності, публічне адміністрування, професійний розвиток та лідерство
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання освітнього компонента є висвітлення способів і методів управління організацією при вирішенні завдань соціально-економічного розвитку, формування у студентів розуміння законів і принципів, за якими створюються і розвиваються організації, відбувається процес управління ними, формування студента як менеджера організації, здатного виконувати функціональні обов'язки різних рівнів управління в конкурентному освітньому середовищі, розвиток у студентів навичок роботи в команді та використання управлінської інформації для прийняття ефективного управлінського рішення

Основні завдання вивчення освітнього компонента:

1. Дати ґрунтовні та систематичні знання про основні принципи, форми, технології, закономірності менеджменту організацій.
2. Навчити правильно розуміти та аналізувати цілі, завдання і практику створення та розвитку організації.
3. Дослідити вплив розвитку організації на ефективність управління людськими ресурсами в сучасних складних організаційних системах.
4. Забезпечити набуття здобувачами вищої освіти навичок аналізувати і структурувати проблему організації і розробляти рішення (наприклад, підвищення конкурентоспроможності організації в умовах децентралізації влади).
5. Сформувати практичні вміння обґрунтовано створювати певні організаційні форми прийняття ефективного управлінського рішення:
 - самостійно аналізувати шляхи, якими управлінські навички реалізуються на практиці, ефективно застосовуючи основні концепції та технології менеджменту;
 - самостійно здійснювати аналіз середовища за методами SWOT, SMART аналізу та надавати рекомендації щодо прийняття і реалізації стратегії організації;
 - самостійно, використовуючи теоретичні знання, і в незалежності від сфери діяльності, приймати та доводити до реалізації управлінські рішення, обирати, реалізовувати стратегії організації та нести відповідальність за їх реалізацію.

3. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Змістовий модуль 1

Загальні теоретичні засади менеджменту організацій

Тема 1. Сутність, роль та методологічні засади менеджменту.

Менеджмент як специфічна сфера професійної діяльності. Історія розвитку менеджменту. Сутність процесу управління. Особливості становлення управління в організації. Фактори, що зумовлюють розвиток

управління в організації. Функції та технологія менеджменту. Системний підхід до управління, його мета та рівні.

Тема 2. Закони, закономірності, принципи менеджменту.

Принципи менеджменту, їх сутність, основна роль, призначення. Характеристика принципів менеджменту і взаємозв'язок між ними. Рівні управління. Управління, спрямоване на успіх.

Тема 3. Управлінські процедури: визначення мети, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір альтернативи.

Нормативно-правове забезпечення та порядок заснування організації. Етапи створення організацій. Методологія організації управління. Формальні та неформальні організації. Імідж організації, його характеристика. Особливості інформаційного забезпечення діяльності організації.

Змістовий модуль 2 Система менеджменту організацій

Тема 4. Маркетинг - менеджмент

Роль маркетингу в управлінні організацією. Організаційні принципи управління маркетингом. Управління за цілями в системі маркетинг – менеджменту. Інформаційне забезпечення маркетингу. Організація та контроль маркетингу. Система інтегрованого маркетингу.

Тема 5. Інноваційний менеджмент

Завдання інноваційного менеджменту в системі управління організацією. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування. Інноваційні інформаційно-комунікаційні технології в організації. Використання хмарних технологій у процесі управління організацією. Методи стимулювання творчої активності персоналу. Педагогічний експеримент у системі інноваційної діяльності. Фактори впливу на впровадження інноваційної діяльності керівника організації. Управління якістю освіти у організації.

Тема 6. Прийняття управлінських рішень в організації

Етапи процесу прийняття управлінських рішень. Роль керівника в процесі прийняття рішень. Стили прийняття рішень. Методи розробки та прийняття управлінських рішень. Типові проблеми, виникнення яких призводить до необхідності ухвалення управлінських рішень. Вплив типу проблеми на вибір стилю прийняття рішення. Типи управлінських рішень. Основні якості, які мають бути притаманні керівникові.

Змістовий модуль 3. Особистість керівника при реалізації менеджменту організацій

Тема 7. Роль керівника організації та структура менеджменту у кризовій ситуації

Зміст і характер праці менеджера. Вимоги до професійної компетентності менеджера. Менеджер як особистість і управлінець. Вимоги

до менеджерів різних рівнів управління. Статус керівника організації, його повноваження та особливості діяльності.

Тема 8. Менеджер як професійний керівник організації.

Роль маркетингу в управлінні організацією. Сутність маркетингової товарної політики. Маркетингова цінова політика управління організацією. Сутність маркетингової політики комунікацій. Комунікації у сфері зв'язків з громадськістю. Дослідження ринку освітніх послуг. Реклама. Поняття та особливості фандрайзингу як стратегії залучення додаткових коштів в організації. Грантрайтинг як система реалізації вибраних стратегій розвитку організації.

Тема 9. Вимоги до професійної компетентності менеджера.

Поняття компетентностей, їх види та особливості. Ключові компетентності. Їх структура та реалізація. Вимоги до менеджера як реалізація компетентнісного підходу. Професійні компетентності менеджера у організації. Професіограма керівника організації.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Розподіл годин за денною формою навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
		л	сем. / пр.	с/р
1	2	3	4	5
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи менеджменту організації.				
Тема 1. Сутність, роль та методологічні засади менеджменту.	4	2	2	-
Тема 2. Закони, закономірності, принципи менеджменту	12	2	-	10
Тема 3. Управлінські процедури: визначення мети, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір альтернативи	14	2	2	10
Разом за змістовим модулем 1	30	6	4	20
Змістовий модуль 2. Система менеджменту організації.				
Тема 4. Маркетинг-менеджмент	14	2	2	10
Тема 5. Інноваційний менеджмент	4	2	2	
Тема 6. Прийняття управлінських рішень в організації	12	2	-	10
Разом за змістовим модулем 2	30	6	4	20

Змістовий модуль 3. Особистість керівника при реалізації менеджменту організацій.				
Тема 7. Роль керівника при реалізації менеджменту організацій	12	2	-	10
Тема 8. Менеджер як професійний керівник організації	6	4	2	
Тема 9. Вимоги до професійної компетентності менеджера	12	-	2	10
Разом за змістовим модулем 3	30	6	4	20
Усього годин	90	18	12	60
Модуль 2				
ІНДЗ	15	-	-	15
Підсумкове теоретичне завдання (екзамен)	15	-	-	15
Усього годин	30	-	-	30
РАЗОМ	120	18	12	90

Розподіл годин за заочною формою навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Заочна форма			
	Усього	у тому числі		
		л	сем. / пр.	с/р
1	2	3	4	5
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи менеджменту організацій.				
Тема 1. Сутність, роль та методологічні засади менеджменту.	11	2	2	7
Тема 2. Закони, закономірності, принципи менеджменту	10	2	-	8
Тема 3. Управлінські процедури: визначення мети, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір альтернативи	10		2	8
Разом за змістовим модулем 1	31	4	4	23
Змістовий модуль 2. Система менеджменту організацій.				
Тема 4. Маркетинг-менеджмент	10		2	8
Тема 5. Інноваційний менеджмент	10		2	8
Тема 6. Прийняття управлінських рішень в	10	2	-	8

організації				
Разом за змістовим модулем 2	30	2	4	24
Змістовий модуль 3. Особистість керівника при реалізації менеджменту організацій.				
Тема 7. Роль керівника при реалізації менеджменту організацій	10	2	-	8
Тема 8. Менеджер як професійний керівник організації	9	2		7
Тема 9. Вимоги до професійної компетентності менеджера	10	-	2	8
Разом за змістовим модулем 3	29	4	2	23
Усього годин	90	10	10	70
Модуль 2				
ІНДЗ	15	-	-	15
Підсумкове теоретичне завдання (екзамен)	15	-	-	15
Усього годин	30	-	-	30
РАЗОМ	120	10	10	100

5. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТАА

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК): Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;

СК6. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПРН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.

ПРН9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

ПРН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

ПРН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

ПРН12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).

ПРН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ОЦІНЮВАННЯ

Методи викладання та навчання:

МН1. Словесний метод.

МН2. Наочний метод.

МН3. Самостійне навчання.

МН4. Практичний метод.

МН5. Проблемно-пошуковий метод.

МН7. Інтерактивні методи навчання.

Види контролю: поточний та підсумковий (модульний, семестровий).

Форми оцінювання:

Формативне оцінювання:

ФО1. Письмові та усні коментарі, настанови викладачів у процесі навчання.

ФО2. Письмові та усні коментарі викладача за результатами виконаного завдання.

ФО3. Письмові та усні коментарі викладача щодо динаміки навчальних досягнень.

ФО4. Формування навичок самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання.

Сумативне оцінювання:

СО1. Оцінювання результатів виконаних завдань на семінарських заняттях.

СО2. Оцінювання результатів виконаних завдань за самостійну роботу.

СО3. Виконання та презентація індивідуального науково-дослідницького завдання.

СО4. Виконання модульної контрольної роботи.

СО5. Підсумковий контроль (екзамен).

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), шкалою (A,B,C,D,E,FX,F), національною 4-х бальною шкалою для екзамену/диференційованого заліку («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, що спрямовані на опанування змісту освітнього компонента з даної освітньо-професійної програми. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється у формі поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем та рівня їх

підготовленості до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю знань здобувачів можуть бути усна відповідь та доповнення під час заняття, а також письмові роботи, що передбачені планами семінарських занять.

Модульний контроль проводиться як підсумкова контрольна робота за даним змістовим модулем з метою оцінки результатів знань здобувачів вищої освіти після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Модульна контрольна робота передбачає виконання здобувачами письмової відповіді на питання за визначеними варіантами.

Виконання індивідуального науково-дослідницького завдання (ІНДЗ) з даного освітнього компонента оцінюється у 15 балів.

Підсумковий контроль знань – екзамен, який оцінюється у 25 балів. Форма проведення підсумкового контролю – усна.

Здобувач повинен отримати необхідний мінімум з кожного модуля, включаючи результати самостійної роботи. Здобувач не може бути допущений до складання підсумкового контролю знань з освітнього компонента, якщо він не склав усі передбачені модульні контрольні роботи. Якщо здобувач не набрав потрібної кількості балів, то він не допускається до підсумкового контролю. У визначений термін такий здобувач повинен представити викладачу у письмовому вигляді виконані завдання передбачені семінарськими заняттями та самостійною роботою. Лише після цього здобувач допускається до підсумкового контролю. Здобувачі вищої освіти, які протягом триместру набрали необхідну кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни, мають можливість: не складати екзамен, а отримати його автоматично, відповідно до рейтингової оцінки, переведеної в оцінку за національною шкалою; складати екзамен з метою підвищення рейтингу з освітнього компонента.

Якщо здобувач виконав і захистив всі види робіт передбачені освітнім компонентом, брав активні участь на заняттях, то до його підсумкової оцінки можуть додаватися заохочувальні бали (до 15 балів). Загальна підсумкова оцінка здобувача вищої освіти з освітнього компонента розраховується за накопичувальною системою і дорівнює сумі всіх балів, які було здобуто на кожному з етапів контролю – поточного, модульного контролю, підсумкового контролю, та заохочувальних балів.

Розподіл балів

	Змістовний модуль1				Змістовний модуль2				Змістовний модуль3				ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Складові змістовних модулів	T1	T2	T3	МК 1	T4	T5	T6	МК 2	T7	T8	T9	МК 3	15	25	100
Кількість балів за темами, у т.ч. за видами робіт:	6	6	5	5	6	5	6	5	6	6	5	5			
-семінарські заняття	4	4	3		4	3	4		4	4	3				
-самостійна робота	2	2	2		2	2	2		2	2	2				
Кількість балів за модуль	20				20				20						

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81-90	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
31-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-30	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

7. ЗМІСТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення

- 1.Івашина Л.П., Луценко С.М., Кирик Г.В Довідник менеджера з персоналу. *Довідник*. Суми: РВВ СОІППО, 2012. 50 прим. 160 с.
2. Івашина Л.П., Луценко С.М. Менеджмент організацій – методичні вказівки для самостійної роботи студентів. *Методичний посібник*. Суми, СОІППО. 2021. 30 прим. 85с.
3. Івашина Л.П., Луценко С.М. Менеджмент інновацій. *Навчально-методичний посібник*. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2021. 30 прим. 50с.

Рекомендована література

1. Бровкова О.Г. Стратегічний менеджмент: *навч. посіб.* К.: Центр учбової літератури, 2012. 224 с.
2. Виноградський М.Д. Менеджмент в організації: *навч. посіб. для студ. екон. спец. вузів*. К.: Кондор, 2007. 598 с.
3. Гірняк О.М. Менеджмент: *підруч. для студ. вищ. навч. закл. освіти* Львів: Магнолія 2006, 2009. 352 с.
4. Ігнат'єва І.А., Паливода О.М., Янковой Р.В. Менеджмент організацій (малого та середнього бізнесу): *підруч.* Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. К.: КНУТД, 2014. 359 с.
5. Мартиненко М.М. Основи менеджменту: *підручник* К.: Каравела, 2008. 498 с.
6. Менеджмент: *навч. посіб.* К.: Кондор, 2009. 392 с.
7. Мостенська Т.Л. Менеджмент: Підручник. 2 вид. / Т.Л. Мостенська, В.О. Новак, М.Г. Луцький, О.В. Ільєнко. К.: Кондор-Видавництво, 2012. 758 с.
8. Мурашко М.І. Менеджмент персоналу: *навч. посіб.* 3 вид., випр. і доп. К.: Знання, КОО, 2008. 435 с.
9. Оліховська М., Лелик Л., Оліховський В. Менеджмент організацій: *навч. посіб.* Львів. ін-т приват. акціонер. т-ва «ВНЗ «Міжрегіон. акад. упр. персоналом», Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Ліга-Прес, 2018. 370 с.
10. Осовська Г.В. Менеджмент організацій: *підручник*. К.: Кондор, 2009. 680 с.
11. Скібіцька Л.І. Менеджмент: *навч. посіб.* К.: Центр учбової літератури, 2007. 416 с.
12. Стадник В.В. Менеджмент: *підручник*. Вид. 2-ге, вип., доп. К.: Академвидав, 2007. 472 с.
13. Чернуха-Гадзецька К.М. Технологія управління Х.: Основа, 2009. 144 с.
14. Виробничий менеджмент: *підручник / за заг. ред. д-ра економ. наук, проф. Ю.В. Гончарова; 2-ге вид., допов. і перероб.* К.: Кафедра, 2014. 512 с.
15. Гріфін Р. Основи менеджменту: *підручник наук. ред.* В. Яцура, Д. Олесевич. Львів: Бак, 2001. 624 с.
16. Дикань Н.В. Менеджмент: *навч. посіб.* К.: Знання, 2008. 89 с.
17. Дідковська Л.Г. Менеджмент: *навч. посіб.* К.: Алерта, КНТ, 2007. 516 с.

18.Довгань Л.Є. Стратегічне управління: *навч. посіб.* К.: Центр учбової літератури, 2009. 440 с.

19.Єрмошенко М.М. Менеджмент: *навч. посіб.* К.: Національна академія управління, 2006. 656 с.

20.Кремень В.Г. Україна: проблеми самоорганізації: Десятиріччя суспільної трансформації К.: Промінь, 2003. 464 с.

21.Крушельницька О.В. Управління персоналом: *навч. посіб.* К.: Кондор, 2004. 304 с.

22.Кузьмін О.Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту: *навч. посіб.* Львів: Національний університет «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2002. 228 с.

23.Левицька Е. В. Менеджмент підприємств за кризових умов: *навч. посіб.* Львів: Новий Світ-2000, 2018. 176 с.

24.Матросов О.Д., Матросова В.О., Доуртмес П.О. Сучасні технології в менеджменті підприємств та організацій: *навч. посіб. Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т».* Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 91 с.

25.Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера: *навч. посіб.* К.: Центр учбової літератури, 2009. 342 с.

26.Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організації: *підручник* К.: Персонал, 2006. 496 с.

27.Черваньов Д. Менеджмент: *терміни, тести, вправи, завдання, навчальні конкретні ситуації (кейси), проблематика курсових, випускних, дисертаційних робіт: підручник.* К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. 853 с.

28.Шегда А.В. Менеджмент: *навч. посіб.* К.: Знання, КОО, 2002. 583 с.

Інформаційні ресурси

1. Писаревський І.М., Нохріна Л.А., Познякова О.В. Менеджмент організацій: навчальний посібник Харків: ХНАМГ, 2008. 133с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_1249_95224796.pdf

2. Гуторова О.О. Менеджмент організації : навч. посібник— Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. Х.: ХНАУ, 2017. 267 с. URL: <http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/795/1/%D0%93%D1%83%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9E.%D0%9E.%20%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20%281%29.pdf>

3. Назарчук Т. В. Косіюк О.М Менеджмент організацій: навчальний посібник К.: «Центр учбової літератури», 2016. 560 URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Nazarchuk_Tetiana/Menedzhment_orhanizatsii.pdf

4. Хриков Є.М Управління навчальним закладом: навчальний посібник К.: Знання, 2006. 365 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/6381_01.pdf

5. Шатун В.Т. Основи менеджменту: *навчальний посібник.* Миколаїв. Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. 376 с. URL: <http://surl.li/rbkwj>

6. Шморгун Л.Г. Менеджмент організацій: навчальний посібник К. : Знання, 2010. 452 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/317-menedjment-organizatsy-shmorgun-lg.html>

7. Осонська Г.В., Масловська Л.Ц., Осовський О.А. Менеджмент організацій: підручник К.: Кондор - Видавництво, 2014. 366 с. URL: <https://docplayer.net/82773594-Menedzhment-organizaciy.html>